Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 9. oktobra 2025 *

„Predhodno odločanje – Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Člen 4a(1) – Postopek predaje med državami članicami – Evropski nalog za prijetje – Pogoji izvršitve – Razlogi za fakultativno neizvršitev – Obvezna izvršitev – Izjeme – Pojem ‚sojenje, ki se je zaključilo z odločbo' – Stranska kazen policijskega nadzorstva – Kršitev pogojev, določenih v zvezi s tem nadzorstvom – Odločba o pretvorbi policijskega nadzorstva v kazen zapora – Kazen, izrečena v odsotnosti"

V zadevi C-798/23, [Abbottly] [i],

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Supreme Court (vrhovno sodišče, Irska) z odločbo z dne 21. decembra 2023, ki je na Sodišče prispela 21. decembra 2023, v postopku v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper

SH,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi F. Biltgen (poročevalec), predsednik senata, T. von Danwitz, podpredsednik Sodišča v funkciji sodnika prvega senata, I. Ziemele, sodnica, A. Kumin, in S. Gervasoni, sodnika,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodna tajnica: R. Stefanova-Kamisheva, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. januarja 2025,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Minister for Justice M. Browne, Chief State Solicitor, A. Burke, A. Joyce, in C. McMahon, agenti, skupaj z G. Gibbonsom, SC, in D. Perryjem, BL,

– za SH R. Barron, SC, S. O'Mahony, solicitor, in B. Storan, BL,

– za romunsko vlado M. Chicu in E. Gane, agentki,

– za Evropsko komisijo H. Leupold in J. Vondung, agenta,

* Jezik postopka: angleščina.

[i] Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. aprila 2025

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4a(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2002/584).

2 Predlog je bil vložen v okviru postopka izvršitve evropskega naloga za prijetje na Irskem, izdanega zoper SH zaradi izvršitve kazni zapora v Latviji.

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirni sklep 2002/584

3 Člen 1 Okvirnega sklepa 2002/584, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [PEU].“

4 Člen 4a tega okvirnega sklepa, naslovljen „Odločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča“, določa:

„1. Izvršitveni sodni organ lahko prav tako zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če je v evropskem nalogu za prijetje navedeno, da je bila oseba v skladu z dodatnimi procesnimi zahtevami, določenimi v nacionalnem pravu odreditvene države članice:

(a) pravočasno

(i) osebno povabljena in tako obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, ki se je zaključilo z odločbo, ali če je bila zadevna oseba dejansko kako drugače uradno obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila ta oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem,

in

(ii) obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži,

ali

(b) je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal,

ali

(c) potem ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe:

(i) izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe,

ali

(ii) ni zahtevala ponovnega sojenja ali vložila pritožbe v ustreznem roku,

ali

(d) ji odločba ni bila osebno vročena, ampak:

(i) ji bo osebno vročena nemudoma po predaji in bo izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe,

in

(ii) bo obveščena o roku, v katerem mora zahtevati ponovno sojenje ali vložiti pritožbo, kakor je navedeno v zadevnem evropskem nalogu za prijetje.

2. Če se evropski nalog za prijetje izda za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, pod pogoji iz odstavka 1(d), zadevna oseba pa predhodno ni prejela uradnega obvestila o kazenskem postopku zoper njo, lahko ta oseba, ko je obveščena o vsebini evropskega naloga za prijetje, pred predajo zahteva izvod sodbe. Takoj ko je odreditveni organ obveščen o zahtevi, prek izvršitvenega organa iskani osebi zagotovi izvod sodbe. Postopek predaje ali izdaja sklepa o izvršitvi evropskega naloga za prijetje se zaradi takšne zahteve s strani iskane osebe ne odloži. Sodba se zadevni osebi izroči zgolj v informativne namene; ta izročitev se ne šteje za uradno vročitev sodbe niti ne vpliva na roke v zvezi z zahtevo za ponovno sojenje ali vložitvijo pritožbe.

3. Če se oseba preda pod pogoji iz odstavka 1(d) in če je ta oseba zahtevala ponovno sojenje ali je vložila pritožbo, se pridržanje osebe, ki čaka na ponovno sojenje ali postopek pritožbe, pregleduje redno ali na njeno zahtevo, in sicer v skladu s pravom odreditvene države članice, dokler ni postopek ponovnega sojenja ali pritožbe zaključen. Takšen pregled zlasti vključuje možnost opustitve ali prekinitve pridržanja. Ponovno sojenje ali postopek pritožbe se začne po preteku ustreznega časa od po predaje [po predaji].“

5 Člen 27 navedenega okvirnega sklepa, naslovljen „Možnost kazenskega pregona zaradi drugih kaznivih dejanj“, določa:

„1. Vsaka država članica lahko uradno obvesti generalni sekretariat Sveta, da v njenih odnosih z drugimi državami članicami, ki so podale enako izjavo, velja domneva o soglasju s kazenskim pregonom, sojenjem ali priporom z namenom izvršitve kazni zapora ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti za dejanje, ki je bilo storjeno pred predajo osebe in se razlikuje od dejanja, zaradi katerega je bila oseba predana, razen če v posameznem primeru izvršitveni pravosodni organ ne navede drugače v svoji odločitvi o predaji.

2. Razen v primerih iz odstavkov 1 in 3 se predane osebe ne sme kazensko preganjati, kaznovati ali ji kako drugače odvzeti prostost za dejanje, ki je bilo storjeno pred predajo in se razlikuje od dejanja, zaradi katerega je bila predana.

3. Odstavek 2 se ne uporablja v naslednjih primerih:

(a) kadar oseba, ki ima možnost zapustiti ozemlje države članice, ki ji je bila predana, tega ne stori v 45 dneh po svoji dokončni izpustitvi ali se na to ozemlje po odhodu znova vrne;

(b) storjeno dejanje ni kaznivo z kaznijo zapora ali ukrepom, vezanim na odvzem prostosti;

(c) kazenski postopek ne daje podlage za uporabo ukrepov, vezanih na odvzem prostosti;

(d) kadar bi bila oseba kaznovana s kaznijo ali ukrepom, ki ni vezan z odvzemom prostosti, zlasti z denarno kaznijo ali kakim nadomestnim ukrepom, četudi bi lahko ta kazen ali ukrep povzročila omejevanje osebne prostosti;

(e) kadar se oseba, če je to primerno, hkrati s soglasjem o svoji predaji odpove pravilu specialnosti v skladu s členom 13;

(f) kadar se oseba po predaji izrecno odpove upravičenosti do pravila specialnosti v zvezi s posameznimi dejanji, ki so bila storjena pred predajo. Odpovedna izjava se poda pred pristojnimi pravosodnimi organi odreditvene države članice in se zapiše v skladu z domačo zakonodajo te države. Odpoved se poda na način, ki kaže, da jo je oseba izrekla prostovoljno in zavedajoč se vseh posledic. V ta namen ima oseba pravico do pravnega zastopnika.

(g) kadar izvršitveni pravosodni organ, ki je osebo predal, poda svoje soglasje v skladu z odstavkom 4.

4. Zahteva po soglasju se predloži izvršitvenemu pravosodnemu organu skupaj s podatki iz člena 8(1) in s prevodom iz člena 8(2). Soglasje se poda, kadar tudi za dejanje, za katerega se zahteva, veljajo določbe o predaji iz tega okvirnega sklepa. Soglasje se zavrne iz razlogov iz člena 3, drugače pa se lahko zavrne samo zaradi razlogov iz člena 4. Odločitev o zahtevi se sprejme najpozneje v 30 dneh po prejemu zahteve.

Za primere iz člena 5 mora odreditvena država članica dati zagotovila, predvidena s tem členom.“

Okvirni sklep 2009/299

6 Z Okvirnim sklepom 2009/299 je bil Okvirni sklep 2002/584 spremenjen posebej v zvezi z osebami, katerih predaja se zahteva zaradi obsodbe, izrečene v okviru sojenja v nenavzočnosti.

7 Člen 1 Okvirnega sklepa 2009/299, naslovljen „Cilji in področje uporabe“, določa:

„1. Cilji tega okvirnega sklepa so okrepiti procesne pravice oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, poenostaviti pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah ter zlasti izboljšati vzajemno priznavanje sodnih odločb med državami članicami.

2. Ta okvirni sklep ne spreminja niti obveznosti spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 Pogodbe, vključno s pravico do obrambe oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, niti obveznosti, ki so v tem smislu naložene pravosodnim organom.

3. Ta okvirni sklep določa skupna pravila za priznavanje in/ali izvrševanje sodnih odločb v eni državi članici (država članica izvršiteljica), ki jih izda druga država članica (država članica izdajateljica) v postopku, ki je potekal brez navzočnosti zadevne osebe, v skladu z določbami člena 5(1) Okvirnega sklepa [2002/584/PNZ] […].“

Irsko pravo

8 Člen 4a Okvirnega sklepa 2002/584 je bil v irsko pravo prenesen s členom 45 European Arrest Warrant Act 2003 (zakon iz leta 2003 o evropskem nalogu za prijetje). Različica tega zakona, ki se uporablja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o ENP), v členu 45 določa:

„Oseba se na podlagi tega zakona ne preda, če ni bila osebno navzoča v postopku, ki je privedel do obsodbe ali do pripornega naloga, v zvezi s katerima je bil izdan evropski nalog za prijetje, razen če […] so v tem nalogu navedbe, zahtevane v točki (d), podtočke točke 2, 3 in 4, obrazca naloga iz Priloge k [Okvirnemu sklepu 2002/584] […] in navedene v tabeli iz tega člena.“

9 V tabeli iz člena 45 zakona o ENP so v štirih oštevilčenih točkah navedeni pogoji iz člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584, pod katerimi se lahko preda oseba, obsojena v nenavzočnosti. Irska sodišča so pojasnila, da je člen 45 zakona o ENP ukrep za izvršitev prava Unije, ki ga je treba razlagati v skladu s tem okvirnim sklepom. Iz tega razloga, čeprav se člen 45 zakona o ENP sklicuje na „postopek, ki je privedel do obsodbe ali do pripornega naloga“, je ta izraz v irskem pravu izenačen z izrazom „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, kot je uporabljen v navedenem okvirnem sklepu.

Latvijsko pravo

10 Člen 45 Krimināllikums (kazenski zakonik) v različici, ki je upoštevna za postopek v glavni stvari (v nadaljevanju: latvijski kazenski zakonik), naslovljen „Policijsko nadzorstvo“, je določal:

„1. Policijsko nadzorstvo je stranska kazen, ki jo sodišče lahko izreče kot prisilni ukrep za nadzor nad ravnanjem osebe, ki je bila izpuščena na prostost, da se taki osebi naložijo omejitve, ki jih določi policija. V primerih, ko se oseba predčasno pogojno odpusti, se izvršitev stranske kazni – policijsko nadzorstvo – začne s prenehanjem nadzora nad osebo po predčasnem pogojnem odpustu.

2. Kazen policijskega nadzorstva se izreče le, če je v primerih, določenih v posebnem delu tega zakonika, izrečena kazen zapora za najmanj eno leto in največ tri leta.

3. Sodišče lahko na predlog upravne komisije zavoda za prestajanje kazni zapora ali policije skrajša trajanje policijskega nadzorstva ali ga prekliče.

4. Če obsojena oseba med prestajanjem stranske kazni stori novo kaznivo dejanje, sodišče stransko kazen v trajanju, v katerem ni bila prestana, nadomesti s kaznijo zapora in izreče enotno kazen v skladu z določbami členov 51 in 52 tega zakonika.

5. Če oseba, katere policijsko nadzorstvo je bilo odrejeno s sodno odločbo, v slabi veri krši določbe tega ukrepa, lahko sodišče na predlog policije stransko kazen v trajanju, v katerem ni bila prestana, nadomesti s kaznijo zapora, pri čemer se dva dneva pod policijskim nadzorstvom pretvorita v en dan kazni zapora.

6. Kršitev določb o policijskem nadzorstvu je storjena v slabi veri, če je osebi v obdobju enega leta dvakrat izrečena upravna sankcija za tako kršitev.“

Dejansko stanje v sporu o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

11 SH je bil leta 2014 obsojen za dve kaznivi dejanji, in sicer za eno pred Valmieras rajona tiesa (okrožno sodišče v Valmieri, Latvija), za drugo pa pred Jēkabpils rajona tiesa (okrožno sodišče v Jēkabpilsu, Latvija). Ti obsodbi sta bili 27. oktobra 2015 združeni v enotno kazen zapora v skupnem trajanju štirih let in devetih mesecev, skupaj s stransko kaznijo policijskega nadzorstva v trajanju treh let, ki se v skladu z latvijskim kazenskim pravom začne izvrševati, ko SH prestane kazen zapora.

12 SH ni izpolnil obveznosti, ki se zahteva v okviru policijskega nadzorstva, da se v treh delovnih dneh po izpustitvi na prostost zglasi na policijski postaji, čeprav je bil predhodno obveščen, da mu v nasprotnem primeru grozi upravna sankcija. Zato je Zemgales rajona tiesa (okrožno sodišče v Zemgaliji, Latvija) 11. in 27. maja 2020 SH spoznalo za krivega storitve upravnega prekrška in mu naložilo plačilo dveh glob.

13 Kadar sta bili izrečeni dve obsodbi v obdobju enega leta zaradi kršitve pogojev, ki so veljali za izvajanje policijskega nadzorstva, latvijsko kazensko pravo določa možnost, da pristojno nacionalno sodišče stransko kazen policijskega nadzorstva pretvori v kazen zapora, katerega trajanje se določi na podlagi fiksnega razmerja, po katerem se en dan zapora šteje za dva dni policijskega nadzorstva, ki ju je treba še prestati.

14 Junija 2020 je pristojna latvijska policijska postaja pri Zemgales rajona tiesa (okrožno sodišče v Zemgaliji) vložila predlog za pretvorbo preostalega obdobja stranske kazni policijskega nadzorstva nad SH v kazen zapora.

15 SH je bilo 25. junija 2020 s priporočeno pošiljko v kraju njenega uradnega prebivališča v Latviji neuspešno vročeno vabilo. Ta dopis je bil vrnjen pošiljatelju 31. julija 2020.

16 Pred Zemgales rajona tiesa (okrožno sodišče v Zemgaliji) je 19. avgusta 2020 potekala obravnava v odsotnosti SH. Navedeno sodišče je istega dne izdalo odločbo (v nadaljevanju: zadevna odločba), s katero je odredilo, da se neprestani del stranske kazni policijskega nadzorstva nad SH,

in sicer dve leti in dva dni, pretvori v kazen zapora enega leta in enega dne. Te odločbe, ki je bila poslana SH, vendar je bila vrnjena pošiljatelju, ker ni bila prevzeta, SH v pritožbenem postopku ni izpodbijal.

17 Zemgales rajona tiesa (okrožno sodišče v Zemgaliji) je 26. februarja 2021 zoper SH izdalo evropski nalog za prijetje (v nadaljevanju: zadevni evropski nalog za prijetje) zaradi izvršitve kazni zapora, ki mu je bila izrečena 19. avgusta 2020.

18 High Court (višje sodišče, Irska) je s sodbo z dne 27. julija 2022 na podlagi določbe, s katero je bil v irsko pravo prenesen člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, zavrnilo zahtevo, ki jo je Minister for Justice and Equality (minister za pravosodje in enakost, Irska) vložil za predajo SH Republiki Latviji na podlagi zadevnega evropskega naloga za prijetje.

19 Court of Appeal (pritožbeno sodišče, Irska) je pritožbo, ki jo je zoper navedeno sodbo vložil minister za pravosodje in enakost, zavrnilo, zato je ta pri predložitvenem sodišču, Supreme Court (vrhovno sodišče, Irska), vložil izredno pravno sredstvo.

20 Predložitveno sodišče opozarja, da iz člena 1(2) Okvirnega sklepa 2002/584 izhaja, da je izvršitev evropskega naloga za prijetje splošno pravilo, zavrnitev izvršitve pa je zasnovana kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko.

21 Navedeno sodišče meni, da je zadevna odločba primerljiva s preklicem pogojne obsodbe, ki v skladu s sodno prakso Sodišča ne spada na področje uporabe člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584. Sodišče naj bi namreč v točki 77 sodbe z dne 22. decembra 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026), razsodilo, da pojem „odločba“ v smislu te določbe ne zajema odločitve o izvršitvi ali uporabi predhodno izrečene kazni zapora, kot je preklic pogojne obsodbe, razen če je cilj ali učinek te odločitve, da se spremenita bodisi narava bodisi obseg te kazni, in je imel organ, ki jo je izdal, glede tega polje proste presoje.

22 Navedeno sodišče pa navaja, da je v obravnavani zadevi obdobje policijskega nadzorstva začelo teči, ko je SH prestal kazen zapora. Izdana naj ne bi bila nobena nova sodna odločba o spremembi narave in obsega predhodno izrečene kazni zapora, ker se v primeru kršitve pogojev policijskega nadzorstva trajanje kazni zapora, ki se lahko izreče, določi z aritmetičnim izračunom, določenim v latvijskem pravu. Zemgales rajona tiesa (okrožno sodišče v Zemgaliji) naj bi torej moralo odločiti le, ali je treba izreči stransko kazen zapora, katere trajanje je določeno z zakonom. Iz tega razloga je predložitveno sodišče začasno razsodilo, da ni razlogov za zavrnitev predaje SH, saj kazen, ki mu je bila izrečena 19. avgusta 2020, po njegovem mnenju ni nova kazen in ni spremenila niti narave niti obsega predhodno izrečene kazni zapora.

23 Vendar predložitveno sodišče dvomi, da čeprav je bila možnost nove kazni zapora neločljivo povezana s kaznima, ki sta bili predhodno izrečeni SH in združeni 27. oktobra 2015, kazen, izrečena 19. avgusta 2020, SH ni nalagala le, naj delno ali v celoti prestane prvotno določeni kazni zapora.

24 V teh okoliščinah je Supreme Court (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Če se zahteva predaja zahtevane osebe zaradi izvršitve zaporne kazni, izrečene taki osebi zaradi kršitve pogojev predhodno izrečene [stranske] kazni policijskega nadzorstva, pri čemer je imelo sodišče, ki je izreklo navedeno zaporno kazen, pravico na podlagi proste presoje odločiti, ali bo to zaporno kazen izreklo (ni pa imelo pravice na podlagi proste presoje določiti trajanja izrečene kazni), ali je postopek, na podlagi katerega je izrečena navedena zaporna kazen, del ‚sojenja, ki se je zaključilo z odločbo', v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa Sveta [2002/584]?

2. Ali je v okoliščinah iz [prvega vprašanja] cilj oziroma učinek preoblikovanja [stranske] kazni policijskega nadzorstva v zaporno kazen sprememba narave in/ali obsega kazni, predhodno izrečene zahtevani osebi, ter zlasti ali [stranska] kazen policijskega nadzorstva, ki je bila del predhodno izrečene kazni, spada na področje uporabe izjeme iz točke 77 [sodbe z dne 22. decembra 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026)]?“

Postopek pred Sodiščem

25 Ker je odvetnik SH sodno tajništvo Sodišča obvestil, da je njegova stranka trenutno v zaporu v Latviji, je Sodišče z odločbo predsednika Sodišča z dne 26. aprila 2024 predložitvenemu sodišču poslalo zahtevo po informacijah, ker je želelo ugotoviti, ali je odgovor Sodišča na predlog za sprejetje predhodne odločbe še vedno koristen za rešitev spora o glavni stvari.

26 Predložitveno sodišče je v odgovoru z dne 10. maja 2024 potrdilo, da je SH trenutno v zaporu v Latviji in da je bil latvijskim organom predan na podlagi evropskega naloga za prijetje z dne 17. februarja 2021, vendar je navedeno sodišče navedlo, da SH ni bil predan na podlagi zadevnega evropskega naloga za prijetje in torej ni izključeno, da latvijski organi uporabijo mehanizem soglasja iz člena 27 Okvirnega sklepa 2002/584, da bi dosegli izvršitev kazni zapora, na katero je bil obsojen SH z zadevno odločbo, zato odgovor na predlog za sprejetje predhodne odločbe ostaja koristen za rešitev spora o glavni stvari.

Vprašanji za predhodno odločanje

27 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da pod pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ v smislu te določbe spada postopek, v katerem lahko nacionalno sodišče zaradi kršitve pogojev, določenih v zvezi s policijskim nadzorstvom, ki je bil zadevni osebi predhodno izrečen poleg kazni zapora, odredi pretvorbo te stranske kazni v trajanju, v katerem ni bila prestana, v kazen zapora, pri čemer se dva dneva pod policijskim nadzorstvom pretvorita v en dan kazni zapora.

28 Najprej je treba opozoriti, da je namen Okvirnega sklepa 2002/584, da se z uvedbo poenostavljenega in učinkovitega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene storitve kaznivega dejanja, olajša in pospeši pravosodno sodelovanje ter tako prispeva k uresničitvi cilja, zastavljenega za Evropsko unijo, da ta postane območje svobode, varnosti in pravice, pri čemer se opira na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami v skladu z načelom medsebojnega priznavanja (sodba z dne 27. maja 2019, PF (Generalni državni tožilec Litve), C-509/18, EU:C:2019:457, točka 36 in navedena sodna praksa).

29 Zato ta okvirni sklep v členu 1(2) določa pravilo, v skladu s katerim morajo države članice izvršiti vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami navedenega okvirnega sklepa. Izvršitveni pravosodni organi lahko torej, razen v posebnih okoliščinah, zavrnejo izvršitev takega naloga samo v taksativno naštetih primerih neizvršitve, določenih s tem okvirnim sklepom, izvršitev evropskega naloga o prijetju pa se lahko zavrne le, če ni izpolnjen eden od pogojev, ki so v tem okvirnem sklepu izčrpno našteti. Zato je, medtem ko je izvršitev evropskega naloga za prijetje splošno pravilo, zavrnitev izvršitve tega naloga določena kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Obsodba v nenavzočnosti), C-396/22, EU:C:2023:1029, točka 36 in navedena sodna praksa).

30 Natančneje, člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 pomeni izjemo od pravila, ki izvršitvenemu pravosodnemu organu nalaga, da zahtevano osebo preda odreditveni državi članici, zato ga je treba razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točka 55).

31 Iz samega besedila člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 izhaja, da ima izvršitveni pravosodni organ možnost zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če ni v evropskem nalogu za prijetje navedeno, da so izpolnjeni pogoji iz točk od (a) do (d) te določbe (sodba z dne 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, točka 38 in navedena sodna praksa). Ta člen 4a torej možnost zavrnitve izvršitve evropskega naloga za prijetje omejuje tako, da so v njem natančno in enotno našteti pogoji, pod katerimi se priznanje in izvršitev odločbe, izdane v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, ne smeta zavrniti (sodba z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točka 49 in navedena sodna praksa).

32 V nobeni od premis iz člena 4a(1), od (a) do (d), Okvirnega sklepa 2002/584 namreč izvršitev evropskega naloga za prijetje ne posega v pravici do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja niti v pravico zadevne osebe do obrambe, kot so določene v členu 47 in členu 48 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (glej zlasti sodbo z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točka 73 in navedena sodna praksa).

33 Namen člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584 je torej zagotoviti visoko raven varstva in izvršitvenemu organu omogočiti, da opravi predajo zadevne osebe kljub njeni nenavzočnosti na sojenju, ki se je zaključilo z njeno obsodbo, pri tem pa v celoti spoštovati njeno pravico do obrambe (sodba z dne 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, točka 39 in navedena sodna praksa). Natančneje, iz člena 1 Okvirnega sklepa 2009/299 v povezavi z uvodnima izjavama 1 in 15 tega sklepa izrecno izhaja, da je bil ta člen 4a vstavljen v Okvirni sklep 2002/584, da bi se zaščitila pravica obtoženca, da je osebno navzoč na sojenju v kazenskem postopku zoper sebe, hkrati pa bi se izboljšalo vzajemno priznavanje sodnih odločb med državami članicami (sodba z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točka 50 in navedena sodna praksa).

34 Vendar mora izvršitveni pravosodni organ, preden preveri obstoj ene od premis iz člena 4a(1), od (a) do (d), Okvirnega sklepa 2002/584, ugotoviti, ali gre za položaj, v katerem zahtevana oseba ni bila osebno navzoča na „sojenju, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584.

35 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba izraz „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ iz člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razumeti kot avtonomen pojem prava Unije in ga je treba na njenem ozemlju razlagati enotno, neodvisno od opredelitev, uporabljenih v državah članicah. Ta izraz je treba razumeti tako, da pomeni postopek, v katerem je bila izdana sodna odločba, s katero je bila oseba, katere predaja se zahteva v okviru izvršitve evropskega naloga za prijetje, pravnomočno obsojena (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Obsodba v nenavzočnosti), C-396/22, EU:C:2023:1029, točki 26 in 27 ter navedena sodna praksa).

36 Sodišče je razsodilo, da odločitev o izvršitvi ali uporabi predhodno izrečene kazni zapora ni „odločba“ v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, razen kadar vpliva na ugotovitev krivde ali kadar je njen cilj ali posledica sprememba narave ali obsega te kazni in kadar je imel organ, ki jo je izdal, v zvezi s tem polje proste presoje (sodbi z dne 22. decembra 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, točki 77 in 88, in z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točka 53).

37 Sodišče je tako ugotovilo, da odločba o preklicu pogojne obsodbe, določene za kazen zapora, ker je zadevna oseba kršila objektivni pogoj, določen v tej pogojni obsodbi, kot je storitev novega kaznivega dejanja med preizkusno dobo, ni „odločba“ v smislu tega člena 4a(1), saj te kazni ne spreminja niti glede njene narave niti glede njenega obsega. Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da organ, pristojen za odločanje o takem preklicu, ni pristojen, da ponovno preuči vsebino zadeve, v kateri je bila izrečena kazenska obsodba, zato okoliščina, da ima ta organ polje proste presoje, ni upoštevna, ker mu to polje proste presoje ne omogoča spremembe obsega ali narave kazni zapora, kot sta bila določena z odločbo, s katero je bila zahtevana oseba pravnomočno obsojena (glej v tem smislu sodbo z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točki 53 in 54 ter navedena sodna praksa).

38 Navesti je treba, da je taka razlaga člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 poleg tega v skladu s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice (glej zlasti ESČP, 21. oktober 2013, Del Río Prada proti Španiji, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, točka 89; ESČP, 10. november 2022, Kupinskyy proti Ukrajini, CE:ECHR:2022:1110JUD000508418, točke od 47 do 52), v skladu s katero, prvič, postopki v zvezi z načinom izvršitve kazni ne spadajo na področje uporabe člena 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu, in drugič, je ukrepe, ki jih sodišče sprejme po izreku pravnomočne kazni ali med njeno izvršitvijo, mogoče šteti za „kazen“ v smislu te konvencije le, če lahko privedejo do ponovne določitve ali spremembe obsega prvotno izrečene kazni (glej v tem smislu sodbo z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točka 58).

39 Za odločitev o vprašanju, ali se ukrep, sprejet med izvrševanjem kazni, nanaša le na načine izvrševanja kazni ali, nasprotno, vpliva na njen obseg, je namreč treba za vsak primer posebej preučiti, kaj je izrečena „kazen“ dejansko pomenila v nacionalnem pravu, ki je veljalo v zadevnem obdobju, oziroma, drugače povedano, kakšna je bila njena narava (glej v tem smislu ESČP, 21. oktober 2013, Del Río Prada proti Španiji, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, točki 85 in 90).

40 V obravnavani zadevi je očitno, da je bila podlaga za izdajo zadevnega evropskega naloga za prijetje zadevna odločba o pretvorbi stranske kazni policijskega nadzorstva v kazen zapora. Predložitveno sodišče v zvezi s tem izhaja iz premise, da bi lahko bila zadevna odločba podobna odločitvi o izvršitvi ali uporabi predhodno izrečene kazni zapora, kot je preklic pogojne obsodbe. Taka odločba naj ne bi spadala na področje uporabe člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, ker naj njen cilj ali učinek ne bi bila sprememba narave in/ali obsega kazni, ki je bila predhodno izrečena zahtevani osebi, in ker naj organ, ki jo je izdal, v zvezi s tem ne bi imel polja proste presoje.

41 Preveriti je torej treba, ali je zadevno odločbo mogoče opredeliti kot „odločitev o izvršitvi ali uporabi predhodno izrečene kazni zapora“ v smislu sodne prakse, navedene v točkah 36 in 37 te sodbe, pri čemer v takšnem primeru ne bi šlo za „odločbo“ v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584.

42 V zvezi s tem je iz informacij v predložitveni odločbi in iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da je v skladu s členom 45(1) latvijskega kazenskega zakonika policijsko nadzorstvo stranska kazen, ki jo sodišče lahko izreče osebi, ki je bila obsojena na kazen zapora, da bi bila po izpustitvi še naprej nadzorovana, pri čemer mora ta oseba izpolnjevati pogoje, ki jih določi policija. V skladu s členom 45(2) tega zakonika se lahko ta stranska kazen izreče le osebi, ki je bila obsojena na kazen zapora za najmanj eno leto in največ tri leta. V skladu s členom 45(3) navedenega zakonika se lahko trajanje policijskega nadzorstva na predlog upravne komisije zavoda za prestajanje kazni zapora ali policije skrajša ali pa se prekliče. Člen 45(4) tega zakonika določa, da če obsojena oseba med prestajanjem stranske kazni stori novo kaznivo dejanje, sodišče stransko kazen v trajanju, v katerem ni bila prestana, nadomesti s kaznijo zapora in izreče enotno kazen v skladu z določbami latvijskega kazenskega zakonika.

43 V skladu s členom 45(5) in (6) latvijskega kazenskega zakonika lahko sodišče v bistvu, če oseba, ki prestaja stransko kazen policijskega nadzorstva, „v slabi veri“ krši pogoje za to nadzorstvo – torej če je bila tej osebi v obdobju enega leta dvakrat izrečena upravna sankcija – zoper njo poleg upravne globe na predlog policije odredi pretvorbo preostalega trajanja kazni policijskega nadzorstva v kazen zapora, katere trajanje je enako polovici števila dni, ki jih je treba še prestati pod policijskim nadzorstvom. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da so bile te določbe uporabljene v postopku v glavni stvari.

44 Iz tega sledi, da se zdi – kar pa mora preveriti predložitveno sodišče – da latvijsko pravo razlikuje med odločbo o izreku kazni zapora in odločbo o policijskem nadzorstvu, pri čemer zadnjenavedena odločba po naravi vedno pomeni stransko kazen ob kazni zapora. Tako je bil v obravnavani zadevi SH pred tem obsojen na kazen zapora skupaj s stransko kaznijo policijskega nadzorstva, zaradi česar je bil po prestani kazni zapora, ki mu je bila izrečena, pod policijskim nadzorstvom. Zato se zadevna odločba, s katero je SH izrečena kazen zapora, izračunana tako, da se dva dneva policijskega nadzorstva, ki ga SH še mora prestati, štejeta kot en dan zapora, ne nanaša na izvršitev ali uporabo predhodno izrečene kazni zapora v smislu sodne prakse, navedene v točkah 35 in 36 te sodbe, ampak kot taka pomeni novo odločbo, s katero je izrečena kazen zapora, na katero SH dotlej ni bil obsojen.

45 Položaj iz postopka v glavni stvari se zato razlikuje od preklica pogojne obsodbe, določene za kazen zapora, saj je v zadnjenavedenem primeru kazen zapora od samega začetka odložena s pogojno obsodbo, tako da preklic pogojne obsodbe zgolj omogoči izvršitev predhodno izrečene kazni zapora.

46 To ugotovitev potrjuje dejstvo, da se v skladu z upoštevnimi določbami latvijskega prava, navedenimi v točkah 42 in 43 te sodbe, zdi, da to pravo ne določa mehanizma samodejne konverzije kazni policijskega nadzorstva v kazen zapora, če zadevna oseba krši pogoje za to nadzorstvo. Nacionalno sodišče ima namreč diskrecijsko pravico, da na predlog policije odloči, da neprestani del stranske kazen policijskega nadzorstva pretvori v kazen zapora, tako da ta pretvorba ni samodejna.

47 Poleg tega je, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 65 sklepnih predlogov, namen morebitne kazni zapora zaradi nespoštovanja pogojev stranske kazni, da se kaznujejo konkretne kršitve pogojev, določenih za to stransko kazen, ne pa prvotno kaznivo dejanje, za katero je bila kot stranska kazen izrečena kazen policijskega nadzorstva. Navedeno sodišče mora torej po preučitvi položaja te osebe odločiti, ali te kršitve upravičujejo preoblikovanje policijskega nadzorstva v kazen zapora.

48 Zato odločba o izreku kazni zapora namesto stranske kazni policijskega nadzorstva ni odločitev o izvršitvi ali uporabi predhodno izrečene kazni zapora, ampak jo je treba šteti za odločitev o izreku nove kazni zapora, katere narava se razlikuje od prvotno izrečene kazni zapora.

49 Tako odločbo je treba opredeliti kot „odločbo“ v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, za postopek, v katerem je bila sprejeta, pa je treba v skladu s sodno prakso Sodišča, navedeno v točki 35 te sodbe, šteti, da spada pod pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ v smislu te določbe.

50 Kot je namreč generalni pravobranilec navedel v točkah 82 in 83 sklepnih predlogov, je za opredelitev kot „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 pomembno, da lahko postopek pretvorbe kazni privede do kazni zapora, ki – čeprav je bila predvidljiva v primeru kršitve pogojev policijskega nadzorstva – kot taka ni bila del prvotne obsodbe in torej zahteva izrek nove obsodbe, ki nadomesti prvo.

51 Dodati je treba, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 81 sklepnih predlogov, da mora imeti zadevna oseba v fazi postopka, katerega predmet je odločitev o morebitni pretvorbi stranske kazni policijskega nadzorstva v kazen zapora, možnost, da v celoti uveljavlja svojo pravico do obrambe za dejansko uveljavljanje svojega stališča in s tem za vplivanje na končno odločbo, ki lahko povzroči, da se ji odvzame osebna prostost. Ta oseba mora zlasti imeti možnost sklicevati se na dejanske in pravne okoliščine, zaradi katerih bi pristojno sodišče lahko odločilo, da ne izreče take pretvorbe kazni.

52 Predložitveno sodišče bo moralo še preveriti, ali položaj iz postopka v glavni stvari ustreza eni od okoliščin iz člena 4a(1), od (a) do (d), Okvirnega sklepa 2002/584. Če je odgovor pritrdilen, bi se moral irski izvršitveni pravosodni organ strinjati s predajo SH latvijskim organom.

53 Ker pa je bil SH že predan latvijskim organom na podlagi evropskega naloga za prijetje, ki ni zadevni evropski nalog za prijetje, bo treba – kot je predložitveno sodišče samo navedlo v odgovoru na zahtevo za informacije, ki mu jo je poslalo Sodišče – za izvršitev kazni zapora, naložene SH z zadevno odločbo, uporabiti mehanizem soglasja iz člena 27 Okvirnega sklepa 2002/584.

54 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da pod pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ v smislu te določbe spada postopek, v katerem lahko nacionalno sodišče zaradi kršitve

pogojev, določenih v zvezi s policijskim nadzorstvom, ki je bil zadevni osebi predhodno izrečen poleg kazni zapora, odredi pretvorbo te stranske kazni v trajanju, v katerem ni bila prestana, v kazen zapora, pri čemer se dva dneva pod policijskim nadzorstvom pretvorita v en dan kazni zapora.

Stroški

55 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 4a(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009,

je treba razlagati tako, da

pod pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ v smislu te določbe spada postopek, v katerem lahko nacionalno sodišče zaradi kršitve pogojev, določenih v zvezi s policijskim nadzorstvom, ki je bil zadevni osebi predhodno izrečen poleg kazni zapora, odredi pretvorbo te stranske kazni v trajanju, v katerem ni bila prestana, v kazen zapora, pri čemer se dva dneva pod policijskim nadzorstvom pretvorita v en dan kazni zapora.

Podpisi